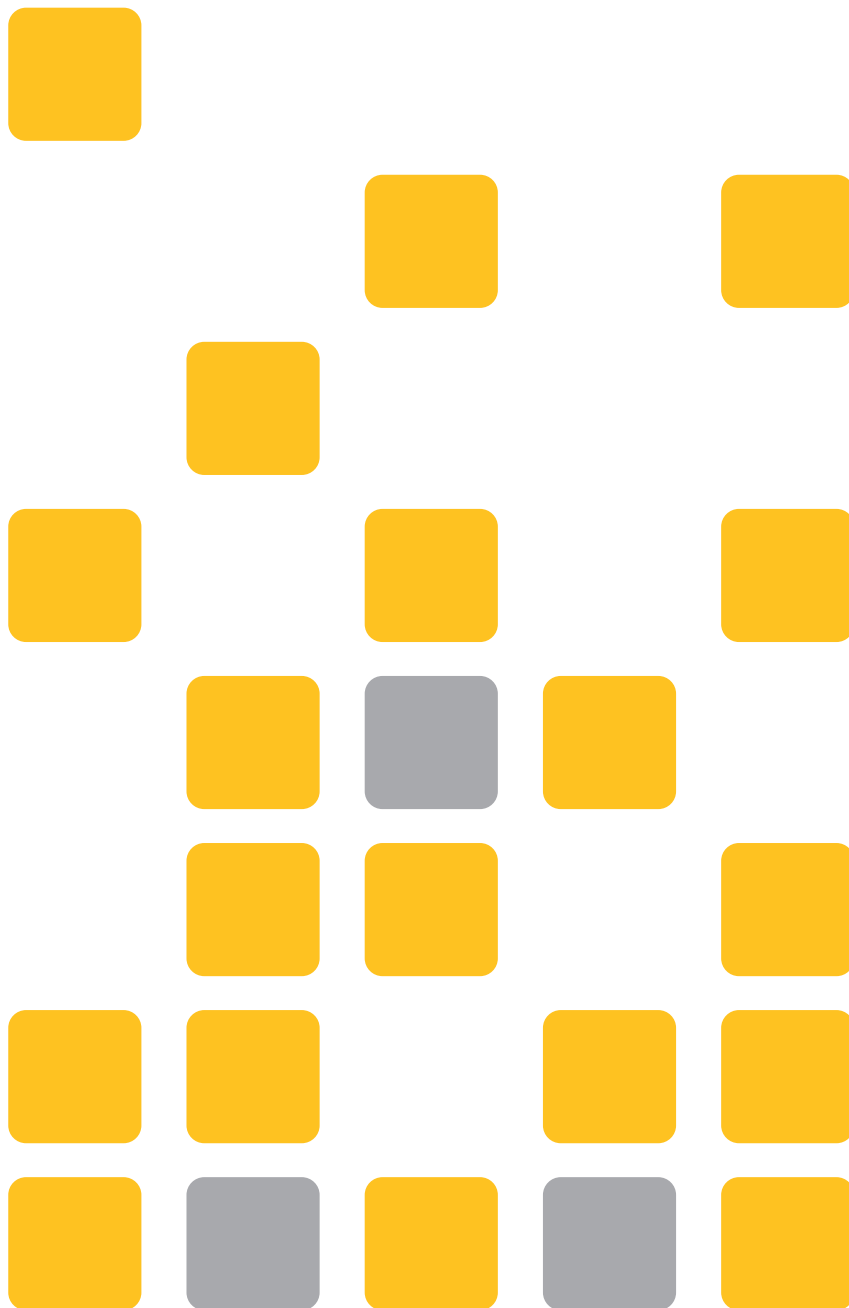

**ІНСТИТУТ
МЕДІА
ПРАВА**

**ЗВІТ
2014**

ХТО МИ

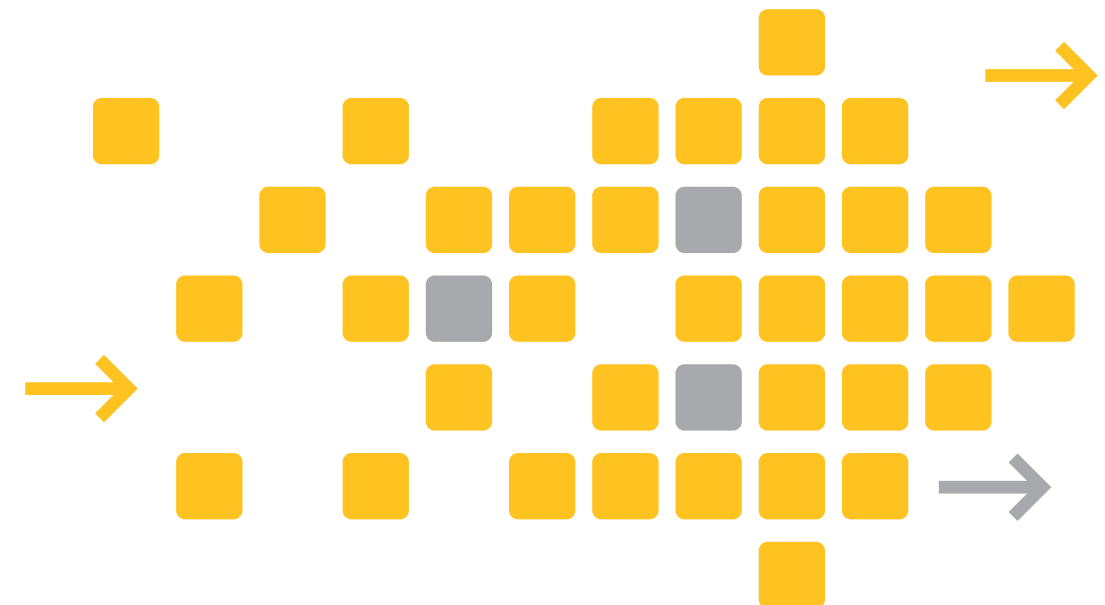
Громадська організація «Інститут Медіа Права» — це аналітичний центр, що працює в Україні вже 10 років та об'єднує юристів й експертів, які спеціалізуються у медіа праві та правах людини. Перш за все, ми цінуємо в роботі незаангажованість, проактивність, прозорість та результативність.

ЩО МИ РОБИМО

Місія Інституту Медіа Права — сприяти розвитку суспільства активних громадян через підтримку громадських ініціатив, незаангажовану, професійну медіа експертизу, розробку та імплементацію якісного інформаційного законодавства, освіти, юридичний захист прав журналістів та громадян, захист свободи слова та основоположних прав людини.

Виконуючи свою місію, Інститут Медіа Права об'єднує зусилля з іншими суб'єктами громадянського суспільства у формі коаліцій та рухів, зокрема «Стоп цензурі», «Реанімаційним пакетом реформ», рухом «ЧЕСНО», ініціативою «Новий Громадянин» та коаліцією «За вільну від тютюнового диму Україну». Експерти організації також є членами чотирьох громадських рад в державних установах України.

ОСНОВНІ ДОСЯГНЕННЯ 2014 РОКУ

2014 рік видався надзвичайно інтенсивним для Інституту Медіа Права внаслідок змін у соціальному та політичному житті країни, які зробили середовище нашої діяльності безпрецедентно обмеженим на початку року, але забезпечили численні можливості здійснення реформ після переобрання парламенту наприкінці року.

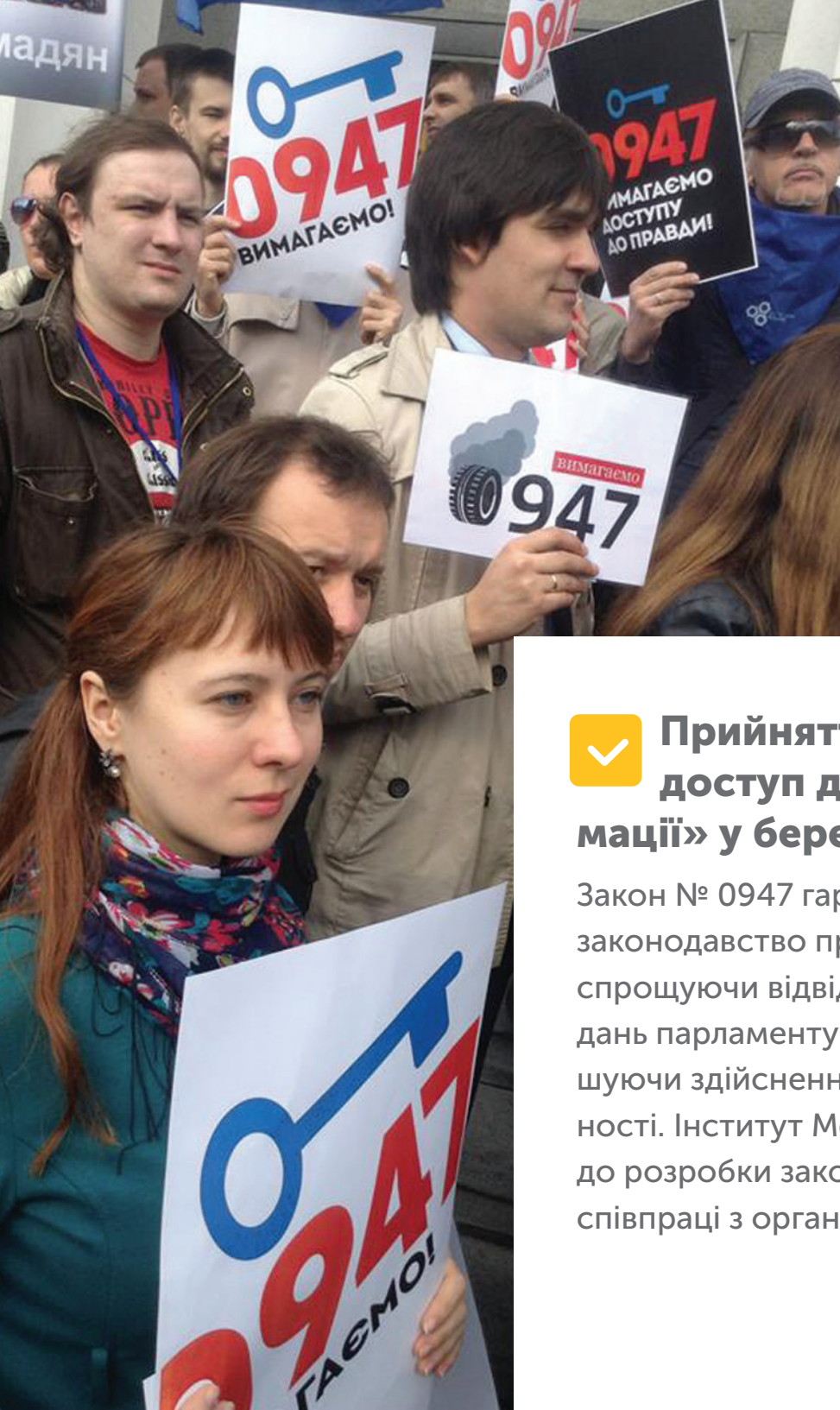
Громадські організації України подвоїли зусилля у напрямку правозахисної діяльності після прийняття диктаторських законів 16 січня, що призвели до гонінь проти демократичних свобод, зокрема свободи слова, свободи мирних зібрань, права на справедливий суд, об'єднань громадян та оступ до інформації.

Після усунення режиму Януковича Інститут Медіа Права приєднався до інших громадських організацій та експертів у розробці та просуванні реформ в галузі ЗМІ та інформаційній сфері, розвиваючи також громадські коаліції, вимагаю-

чи фінансової прозорості від політиків і прийняття парламентом проєвропейських законів.

У 2014 році Інститут Медіа Права активізував на-
прямок консультаційної підтримки журналістів, які стали об'єктами всебічних нападів. Основними проблемами журналістського середовища у 2014 році були численні напади на журналістів та їхні викрадення на Майдані, обмеження акредитації ЗМІ у зв'язку з референдумом 16 березня у Криму, а також відключення та блокування українських телеканалів у Криму, Донецькій та Луганській областях.

Протягом двох виборчих періодів в Україні — президентських виборів у травні 2014 року і парламентських виборів — у жовтні 2014 року — Інститут Медіа Права був активно задіяний в процесі, надаючи консультації та експертні коментарі журналістам, правову підтримку руху «ЧЕСНО» і Першому Національному телеканалу щодо проведення телевізійних дебатів між кандидатами.

✓ **Прийняття Закону «Про доступ до публічної інформації» у березні 2014 року.**

Закон № 0947 гармонізував національне законодавство про доступ до інформації, спрощуючи відвідання громадянами засідань парламенту та місцевих рад та полегшуючи здійснення журналістської діяльності. Інститут Медіа Права був залучений до розробки закону і адвокував його у співпраці з організаціями-партнерами.

■ ОСНОВНІ ДОСЯГНЕННЯ 2014 РОКУ

✓ **Прийняття Закону «Про суспільне телебачення і радіомовлення України» у квітні 2014 року**

Цей закон № 1227-VII надає модель для впровадження системи суспільного телебачення і радіомовлення в Україні і забезпечує перетворення Національної телекомпанії України у прозорого і незалежного громадського мовника.

Інститут Медіа Права розробив пропозиції до закону «Про суспільне телебачення і радіомовлення України» і протягом останніх років активно виступав за його прийняття, після чого працював над SWOT-аналізом і практичним втіленням закону після набрання ним чинності у травні 2014 року.

✓ **Успішна адвокаційна діяльність проти законодавчих ініціатив, що ставлять під загрозу свободу слова**

Завдяки зусиллям Інституту Медіа Права та партнерських організацій громадянського суспільства, зокрема кампанії «Стоп цензурі», були скасовані антидемократичні закони 16 січня, руйнівні для ЗМІ положення проекту закону «Про санкції» були відхилені, а російська пропаганда була зазначена у рекомендаціях ПАРЕ зі свободи ЗМІ в Європі.

✓ **Інституційна підтримка та експертна робота в рамках Реанімаційного пакету реформ**

Інститут Медіа Права отримав підтримку від Європейського союзу та ПРООН для заснування інституційної структури Реанімаційного пакету реформ — флагману громадянської ініціативи, що є рушійною силою процесу реформ в Україні після Майдану та об'єднує провідні українські організації громадянського суспільства у різних сферах. Інститут Медіа Права також взяв на себе ініціативу в групі медіа експертів в Реанімаційному пакеті реформ з розробки і просування медіа реформ.

✓ **Відкритий Парламент: Отримання доступу до засідань Верховної Ради**

Вперше за свою історію засідання парламенту України стали відкритими для будь-якого громадянина, завдяки правозахисним та судовим зусиллям Інституту Медіа Права; були відкриті декларації про майно парламентаріїв, а також фінансові звіти деяких політичних партій.

РОЗВИТОК МЕДІА ПРАВА ТА ЙОГО АДВОКАЦІЯ

Медіа та вибори

Незабаром після Майдану, у березні 2014 року, Інститут Медіа Права зі своїми партнерами підготували спільну резолюцію щодо основних медіа реформ, які парламент повинен негайно прийняти.

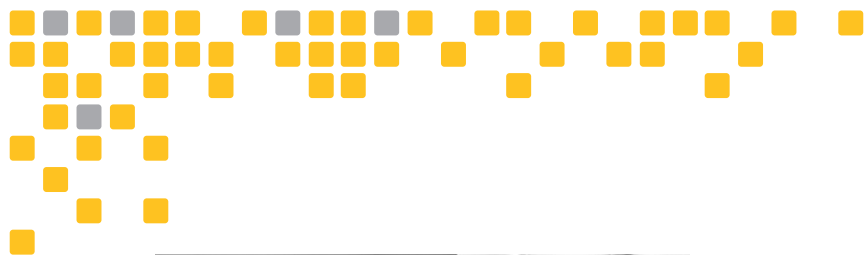
Інститут Медіа Права розробив поправки до проекту закону «Про місцеві вибори» для запровадження чітких правил щодо політичної реклами та ведення виборчих кампаній за рахунок державного бюджету. Зареєстрований народним депутатом Андрієм Шевченком законопроект № 2664 був прийнятий у квітні 2014 року, але зміни, запропоновані Інститутом Медіа Права, відхилили.

Суспільне мовлення

Юристами Інституту Медіа Права були розроблені пропозиції до законопроекту «Про суспільне телебачення і радіомовлення» № 1227-VII, що був прийнятий 17 квітня і набрав чинності 15 травня 2014 р.

Після прийняття закону юрист Інституту Медіа Права Ігор Розкладай підготував SWOT-аналіз, у якому були визначені проблемні аспекти імплементації закону, а також було запропоновано найбільш доцільну правову форму для суспільного мовлення.

Відповідно до SWOT-аналізу, робочою групою на чолі з юристом Інституту Медіа Права Ігорем Розкладаєм був розроблений новий законопроект № 1357. Проект закону був прийнятий у першому читанні в січні 2015 р.

Реформування державної та комунальної преси

Законопроект «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» № 2600 був відзначений як проект високої пріоритетності для підписання Угоди про асоціацію з ЄС, але не був прийнятий у 2-му читанні парламенту і був відхилений в квітні 2014 року.

Інститут Медіа Права включив приватизацію друкованих ЗМІ в якості одного з основних пріоритетів реформування засобів масової інформації у Дорожню карту, що була розроблена Реанімаційним пакетом реформ і яка стала частиною Коаліційної угоди в парламенті.

Доступ до інформації

Інститут Медіа Права разом із патрнерськими організаціями громадянського суспільства протягом трьох років адвокував прийняття змін до законодавства про доступ до публічної інформації, які мали усунути колізії в українському законодавстві та посилити гарантії доступу до інформації. Результатом стало прийняття у березні 2014 року законопроекту №0947, який узгодив національне законодавство та вдосконалив порядок доступу до інформації.

Інше медіа законодавство

Юристи Інституту Медіа Права в рамках роботи у експертній групі «Медіа реформа» громадської коаліції «Реанімаційний пакет реформ» ініціювали розробку низки законодавчих пропозицій, серед яких поправки до Конституції України щодо права на Інтернет, прозорості власності ЗМІ та ліквідації державних органів, що мають повноваження щодо цензури і обмеження свободи слова. Відповідні законопроекти були включені до Дорожньої карти реформ, згідно якої Реанімаційний пакет реформ пропонує працювати парламентарям.

У 2014 році були скасовані «диктаторські закони» 16 січня. Це відбулося зокрема завдяки інформаційній кампанії, розгорнутій Інститутом Медіа Права в ЗМІ для роз'яснення основних загроз цих законів.

Відповідно до Закону «Про санкції», який був прийнятий в серпні 2014 року, будь-який засіб масової інформації міг бути закритий без рішення суду. Завдяки інформаційній кампанії, що була розгорнута Інститутом Медіа Права, Прем'єр-міністр закликав парламент відхилити небезпечні статті й закон був прийнятий без положень щодо засобів масової інформації.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДОВОГО ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРАВ

У напрямку судового захисту у 2014 році Інститут Медіа Права спрямував роботу на забезпечення належного виконання законодавства про доступ до публічної інформації, а також на формування судової практики за законами, прийнятими у 2014 році. В цілому, за підтримки заснованого Інститутом Медіа Права Фонду захисту права на доступ до інформації та інших проектів у 2014 році отримали підтримку 14 судових позовів.

У 2014 році увінчалася успіхом започаткована Інститутом Медіа Права кампанія щодо доступу до декларацій про майно, доходи, витрати і фінансові зобов'язання державних чиновників.

За юридичної підтримки Інституту Медіа Права була виграна судова справа, ініційована громадською організацією «Transparency International Україна» проти Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства енергетики та вугільної промисловості, Міністерства охорони навко-

■ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДОВОГО ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРАВ

лишнього середовища і природних ресурсів, Міністерства охорони здоров'я щодо доступу до декларацій міністрів та їх заступників.

В результаті ініціювання юристами Інституту Медіа Права судового позову від імені інформаційного агентства «Українські Новини» проти Верховної Ради щодо доступу до декларацій депутатів Сергія Пашинського та Андрія Сенченка, парламент добровільно надав запитувану інформацію.

У 2014 році завдяки стратегічним судовим позовам Інституту Медіа Права спільно з громадською організацією «Центр UA» громадяни України отримали можливість доступу до засідань Верховної Ради. Інститут Медіа Права разом із партнерами шляхом судових позовів та публічної кампанії вимагали від спікера Верховної Ради прийняти положення, що визначить порядок доступу громадян до засідань парламенту. Право бути присутніми на відкритих пленарних засіданнях парламенту було надано громадянам Законом України № 1170-VII, однак були відсутні затверджені правила відвідання парламенту. Ця справа набула широкого резонансу і 27 жовтня 2014 року спікер парламенту Олександр Турчинов підписав наказ про доступ до пленарних засідань Верховної Ради України № 694.

ПІДТРИМКА ГРОМАДСЬКИХ ІНІЦІАТИВ

Реанімаційний пакет реформ

Інститут Медіа Права став співзасновником громадської платформи «Реанімаційний пакет реформ», що була створена у березні 2014 року за ініціативи партнерства «Новий Громадянин» та Громадського сектору Євромайдану. Реанімаційний пакет реформ став найефективнішою громадянською ініціативою, яка просуває реформи в Україні.

Інститут Медіа Права активно бере участь у роботі ініціативи, надаючи експертну та інституційну допомогу. Зокрема юристи

Інституту Медіа Права приєдналися до групи «Медіа реформа» як ключові експерти, а директор Інституту Тарас Шевченко став головним експертом групи.

В цілому у 2014 році Верховна Рада прийняла 18 законів, що були розроблені та пролобійовані Реанімаційним Пакетом Реформ. Зокрема Закон № 0947, що гармонізує законодавство про доступ до публічної інформації та Закон «Про суспільне телебачення та радіомовлення України» № 1076. Разом з тим низка реформ стала частиною Коаліційної угоди переобраного парламенту. Фахівці Інституту Медіа Права

долучилися до інституційного розвитку Реанімаційного пакету реформ. Інститут Медіа Права допоміг експертному об'єднанню у розробці інституційної бази, побудові системи менеджменту та адвокації, а також у розробці внутрішніх політик та процедур. Відтак директор Інституту Медіа Права Тарас Шевченко був обраний членом Ради Реанімаційного пакету реформ — органу, що забезпечує стратегічне управління, внутрішню оцінку, вирішення спорів та управління ризиками.

Громадський рух «ЧЕСНО»

Інститут Медіа Права є співініціатором та активним учасником громадського руху «ЧЕСНО», що контролює діяльність та оцінює доброчесність народних депутатів та урядовців. Діяльність руху спрямована на підвищення обізнаності виборців щодо кандидатів, а також на підвищення підзвітності, фінансової прозорості та чесності політиків.

Інститут Медіа Права забезпечує юридичний супровід роботи руху «ЧЕСНО». Разом з тим у 2014 році команда Інституту Медіа Права спільно за партнерами розробила низку вимог суспільства до політиків для моніторингу руху «ЧЕСНО».

Серед вимог, що висунув рух «ЧЕСНО» були:

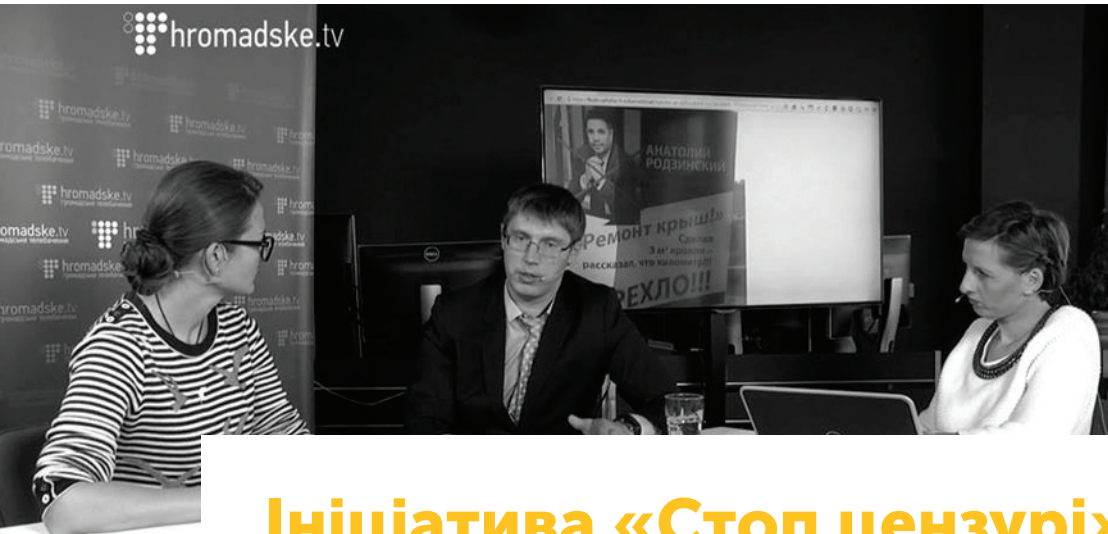
- «5 критеріїв для нового уряду», що містили вимоги до створеного у листопаді 2014 року Кабінету Міністрів;
- «Чесна Рада 2014» — принципи оцінки аналітиками «ЧЕСНО» кандидатів у народні депутати на позачергових виборах у жовтні 2014 року;
- «Чесна Рада — прозорі комітети» — перелік вимог руху «ЧЕСНО» щодо забезпечення прозорості та підзвітності парламентських комітетів.

■ ПІДТРИМКА ГРОМАДСЬКИХ ІНІЦІАТИВ

Адвокаційні кампанії — один із напрямків роботи в рамках руху «ЧЕСНО». У 2014 році Інститут Медіа Права разом із партнером ГО «Центр UA», провели низку кампаній з метою залучення підтримки серед громадськості та політиків. Найуспішнішими були кампанії з просування:

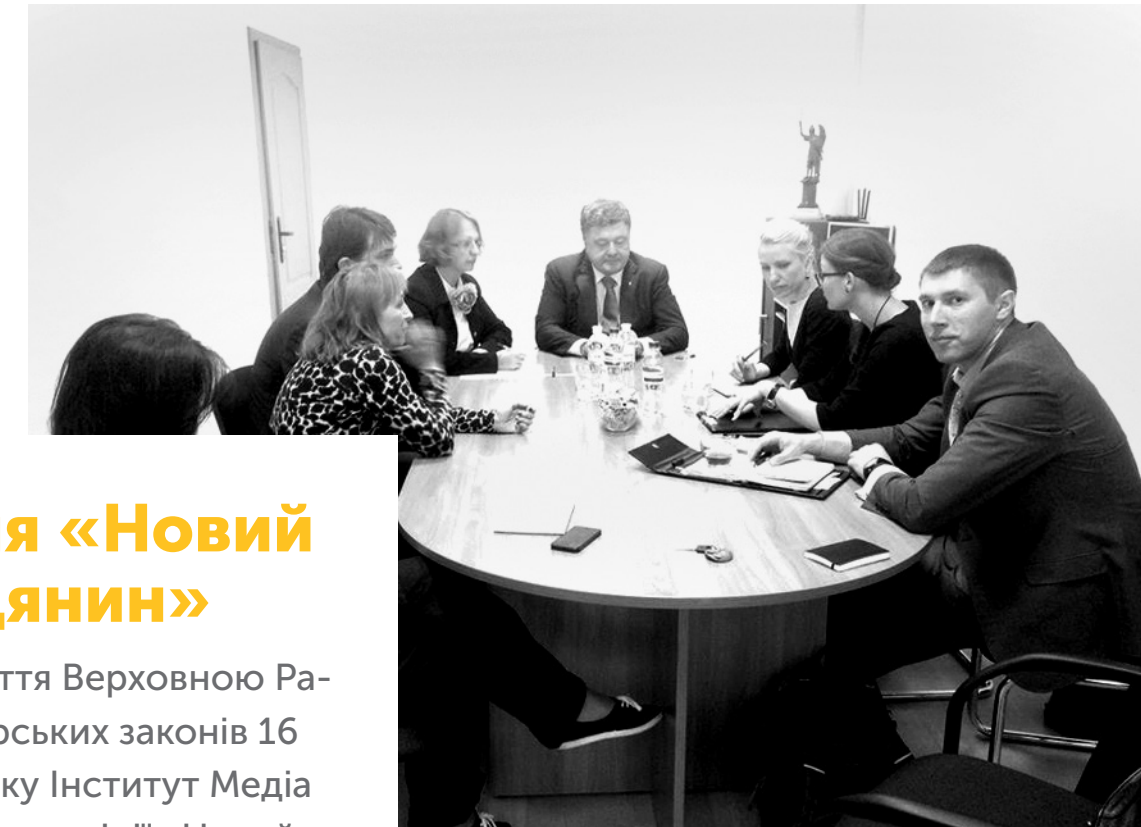
- Вимог громадянського суспільства до Кабінету Міністрів («5 критеріїв для нового уряду») Вимог очистити вулиці країни від зовнішньої політичної реклами у «день тиші» під час позачергових виборів Президента України у 2014 році.
- Вимог щодо фінансової прозорості кандидатів і партій на позачергових парламентських виборах у жовтні 2014 року;
- Вимог до партій вилучити із виборчих списків до Верховної Ради кандидатів, які голосували за антидемократичні закони 16 січня 2014 року, а також були задіяні у корупційних справах.

Ініціатива «Стоп цензурі»

Прагнучи підсилити ініціативу «Стоп цензурі», Інститут Медіа Права у 2014 році приєднався до низки заяв та звернень щодо актуальних питань медіа-сфери. Зокрема Інститутом були підтримані заяви щодо створення суспільного мовлення в Україні, пропаганди та маніпуляцій у російських ЗМІ під час та після Євромайдану, а також нападів на журналістів та спроб цензури у окремих редакціях українських ЗМІ.

У свою чергу ініціатива «Стоп цензурі» у травні 2014 року закликала Верховну Раду обрати членом Національної ради з питань телебачення та радіомовлення директора Інституту Медіа Права Тараса Шевченка. Однак Верховна Рада обрала членами Національної ради Катерину Котенко, Олександра Ільяшенка, Ольгу Герасим'юк та Олега Черниша.

Коаліція «Новий Громадянин»

Після прийняття Верховною Радою диктаторських законів 16 січня 2014 року Інститут Медіа Права як член коаліції «Новий Громадянин» долучився до координаційних нарад спільноти «Громадський сектор Євромайдану» з метою консолідації зусиль громадськості проти режиму Януковича.

Мережа захисників права на доступ до інформації

Мережа захисників права на доступ до інформації, створена Інститутом Медіа Права у 2012 році, налічує понад 100 членів (громадських активістів, правозахисників та юристів). У рамках роботи Мережі досвідчені юристи, адвокати та активні громадські діячі надають письмові та усні консультації, а також здійснюють юридичний супровід судових справ з метою забезпечення права на доступ до інформації та захисту прав журналістів.

18–19 червня 2014 року Інститут Медіа Права провів 3-й Форум захисників права на доступ до інформації. За результатами обговорень учасниками Форуму були розроблені експертні рекомендації для органів влади у сфері медіа, а також пропозиції з покращення роботи Мережі.

ПІДТРИМКА ГРОМАДСЬКИХ ІНІЦІАТИВ

Підтримка Національної коаліції «За вільну від тютюнового диму Україну»: «Київ без тютюнового диму»

Інститут Медіа Права підтримує національну коаліцію «За вільну від тютюнового диму Україну» для сприяння ефективній імплементації Закону України № 3778, який повністю забороняє всі види реклами, спонсорства та стимулювання продажу тютюнових виробів. Досягнути результату Інституту Медіа Права у партнерстві з Центром громадянського представництва «Життя» вдалося завдяки проведенню адвокаційних кампаній, наданню юридичних консультацій, проведенню моніторингів та потужних інформаційних та роз'яснювальних кампаній.

Однією із найефективніших була Кампанія наклейок, за допомогою яких в Києві позначками «Курити заборонено» були відмічені місця, де законом заборонено палити. Інститут Медіа Права розмістив такі наклейки на усіх зупинках громадського транспорту та в громадському транспорті Києва.

ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ТА ОСВІТА

Дистанційні курси

У 2014 році Інститут Медіа Права провів низку дистанційних навчальних курсів для українських журналістів, редакторів та громадських активістів:

- Дистанційний курс з медіа права;
- Дистанційний курс з доступу до публічної інформації;
- Дистанційний курс «Судові органи та засоби масової інформації».

X Міжнародна літня школа медіа права

У липні 2014 року Інститут Медіа Права провів щорічну Міжнародну літню школу медіа права. Юристи з Казахстану, Молдови, Грузії, Білорусі, Росії та України взяли участь у тритижневому інтенсиві. Лекції провели такі відомі медіа експерти як Тобі Мендель (Канада), Наташа Пірч (Словенія), Ад ван Лун (Нідерланди), адвокат ЄСПЛ Ольга Дмитренко та інші.

Міжнародна конференція медіа юристів

У листопаді 2014 року Інститут Медіа Права провів Міжнародну конференцію медіа юристів, що зібрала фахівців з Великобританії, Нідерландів, Молдови, Білорусі, Вірменії, Російської Федерації, Таджикистану, Киргизстану, Казахстану та України. Серед учасників було понад 50 випускників Міжнародної літньої школи медіа права, міжнародні експерти, представники державних органів влади, журналісти та громадські активісти.

Семінар з медіа права для викладачів журналістики

13-14 грудня 2014 року у Києві Інститут Медіа Права провів дводенний семінар з актуальних питань медіа права для викладачів факультетів журналістики. Метою проведення заходу було поглиблення знань з медіа права викладачів факультетів журналістики та сприяння у вдосконаленні ними викладання курсів.

Міжнародні змагання з медіа права

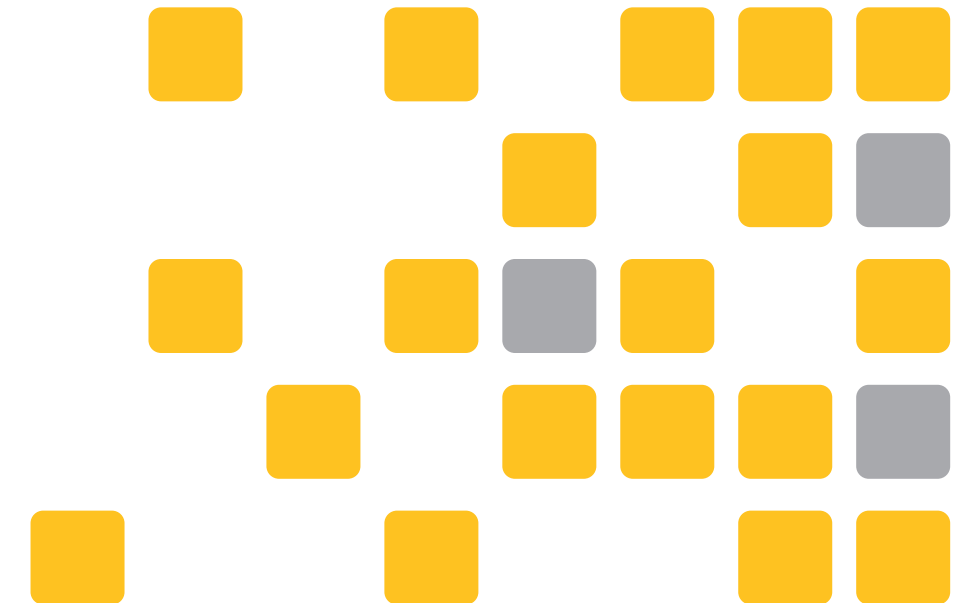
У 2014 році Інститут Медіа Права відібрав і підготував команду з 3-х студентів-юристів з України для участі у юридичних змаганнях з медіа права «The Monroe Price International Moot Court Competition», які проходили в Оксфордському університеті у Великобританії.

Починаючи з 2010 року Інститут Медіа Права надає підтримку командам з України. За цей час найкращим результатом участі команд у змаганнях був їх вихід до чвертьфіналу (у 2010 та 2011 роках). Крім того, команда з НаУКМА двічі отримувала нагороду «Spirit of the Moot Award» (у 2010 та 2014 роках).

НАДАННЯ ЮРИДИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

Інститут Медіа Права надає безоплатні консультації із юридичних питань у сфері інформаційного та медійного права. Гаряча лінія юридичної допомоги працює за телефоном **+38094 9279044**, та через електронну пошту **hotline@medialaw.kiev.ua**

■ ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ТА ОСВІТА

Напрямки надання консультацій:

- Правове регулювання діяльності журналістів та засобів масової інформації;
- роз'яснення положень законодавства, що регулює діяльність ЗМІ;
- правовий захист авторського права;
- дифамаційні ризики та їх уникнення;
- правомірне розміщення реклами у ЗМІ;
- актуальні зміни в інформаційному просторі України;

Доступ до публічної інформації:

- роз'яснення поняття «публічна інформація»;
- допомога у складанні якісних запитів на інформацію;
- визначення адресата запиту — органу влади або іншої особи;
- роз'яснення обов'язків отримувача запиту;
- оскарження неправомірних відмов у доступі до інформації тощо.

ВИПУСК ОСВІТНИХ, АНАЛІТИЧНИХ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ

Збірник рішень ЄСПЛ про доступ до інформації

Інститут Медіа Права опублікував у 2014 році видання «Рішення Європейського суду з прав людини щодо доступу до інформації». Збірка була підготована, насамперед, задля сприяння застосування суддями досвіду Європейського суду з прав людини у національній українській практиці, а також для застосування адвокатами та захисниками права на доступ до інформації.

Аналітика та коментарі експертів

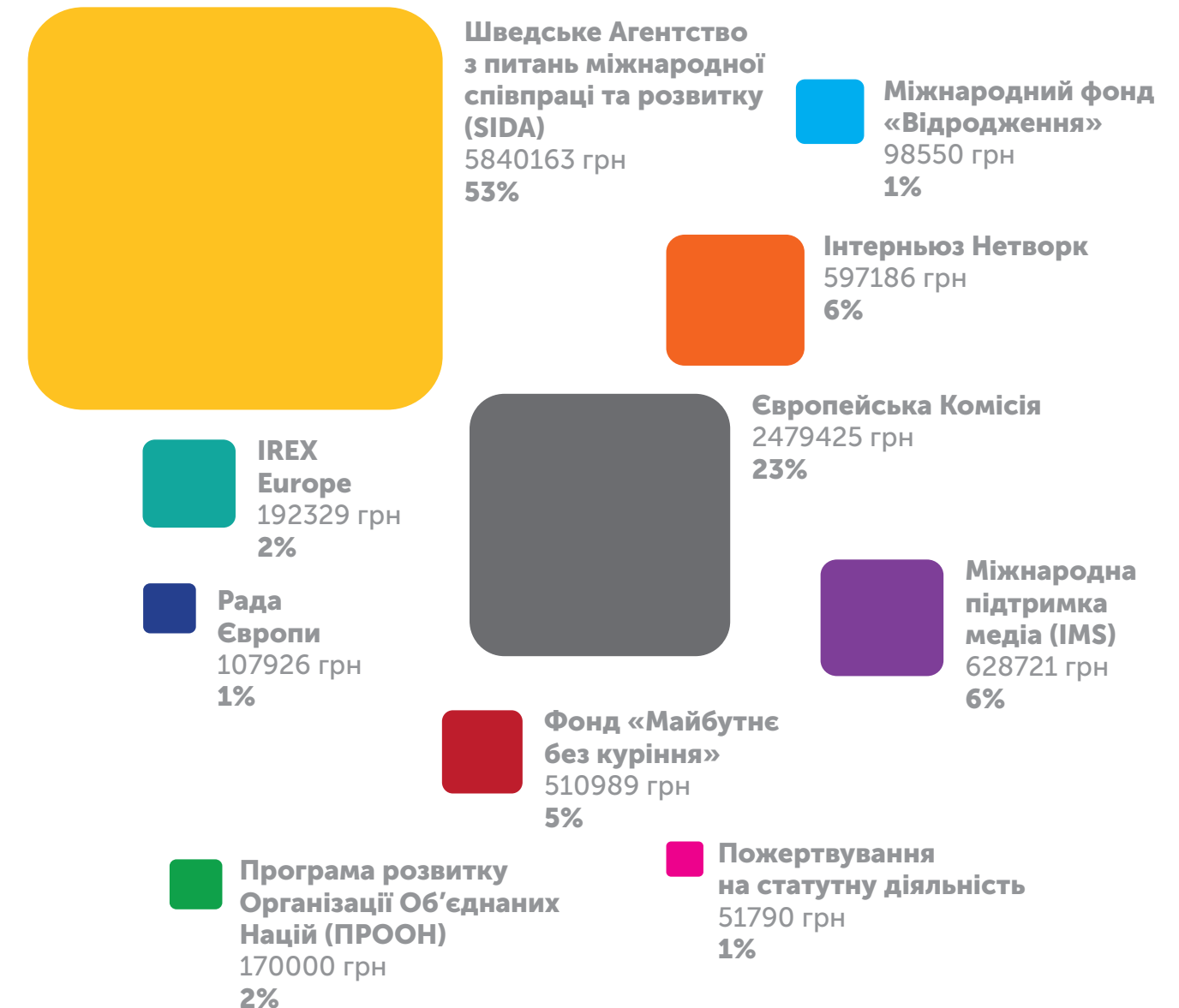
В рамках моніторингу політичних та нормативних змін Інститут Медіа Права підготував низку актуальних законодавчих змін у сфері медіа права, аналітичних статей та анотацій щодо практики ЄСПЛ.

ОГЛЯД ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інститут Медіа Права у 2014 році отримав найвищу оцінку за підсумками фінансового аудиту. Незалежні аудитори визначили відповідність ведення фінансових справ організації чинному законодавству та вимогам підзвітності громадських організацій. Аудит проводила «Київська аудиторська група». У висновку аудиторів зазначається: «На нашу думку, фінансова звітність Організації у складі Балансу, Звіту про фінансові результати та Звіту про рух грошових коштів станом на 31.12.2014 року та за рік, що минув на зазначену дату, підготовлена в усіх суттєвих аспектах, відповідно до Положень (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні і відповідає вимогам чинного законодавства України».

Структура надходження коштів 2014 р. Всього у 2014 році отримано 10677079 грн

ДОНОРИ

ПАРТНЕРИ

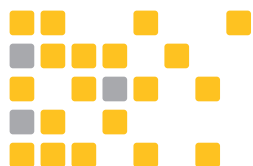
КОНТАКТИ

Адреса: вул. М. Заньковецької, 3/1, оф. 12, м. Київ, 01001

Тел: +380 (44) 383 20 44; +380 (44) 496 05 80;

Факс: +380 (44) 496 05 80

E-mail: info@medialaw.kiev.ua

**ІНСТИТУТ
МЕДІА
ПРАВА**